

Gebiedsbeschrijving

Moestuinen en kruidentuinen geven duidelijk aan wat je er kunt verwachten. Wat kun je in Heemtuin Matenpark vinden die grenst aan de Ferguutgaarde? In deze heemtuin valt te ontdekken welke planten oorspronkelijk thuishoren in het overgangsgebied van het Veluwemassief tot aan de Gelderse IJsselvallei. De rijke flora, die door veranderde landbouwmethodes en stadsuitbreidingen verloren is gegaan, kun je in deze heemtuin – zie het als een heimweetuin – opnieuw ontmoeten.

De in het overgangsgebied voorkomende landschappen zijn op kleine schaal nagebootst door het aanbrengen van de bijpassende grondsoort, reliëf, zaadmengsels, water, bomen en bosjes. Zo wandel je afwisselend door een loof- of naaldbos (1), langs een bloemenweide (2), door een stroomdal (3), blauw grasland (4) en moerasberm (5).

Geschiedenis

Op 20 maart 1983 toen het grondwerk voor het park gereed was, plantten kinderen uit de wijk De Maten bosjes op de Boomfeestdag in de toekomstige heemtuin. De Dienst der Landelijke Eigendommen, de toenmalige Groendienst GNL van de gemeente Apeldoorn kon echter door personeelsgebrek deze tuinwens van de Matenbewoners niet waar maken. Het IVN bood in 1984 aan te helpen bij de inrichting en het onderhoud, waardoor het licht voor de heemtuin op groen sprong. De gemeente startte gezamenlijk met IVN Apeldoorn het project Heemtuin. Hoeveel man- en vrouwen zaaien, maaien en disteltrekken er in de loop van de jaren in het beheerswerk zijn gaan zitten is onvoorstelbaar. Ieder jaar wordt de heemtuin rijker en voller en is een lust voor het oog. Kleine zoogdieren, vogels en insecten vinden er een pleisterplaats vol variatie.

Nog steeds is deze tuin een samenwerkingsverband tussen de gemeentelijke Eenheid Beheer en Onderhoud en IVN Apeldoorn. Buurtbewoners maken er een ommetje. IVN Apeldoorn organiseert er excursies voor het publiek en voor cursisten van de Groencursus, de Natuurgidsencursus en de Vlinderscursus.

IVN Apeldoorn

IVN Natuureducatie laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, excursies, cursussen, landschapsonderhoud, projecten, wandel- en fietsroutes (bijvoorbeeld via de gratis IVN Natuur app).

Ommetjes

Ommetjes zijn korte wandelingen die je uitnodigen in je eigen woon- of werkomgeving op pad te gaan. Er zijn tal van ommetjes in en rond Apeldoorn beschikbaar; ook speciaal voor kinderen en hun (groot)ouders. Download de ommetjes gratis via de website

www.ivn.nl/afdeling/apeldoorn/ommetjes/

Lid worden van IVN?

Steun het werk van IVN Apeldoorn door lid te worden. Als lid geniet je vele voordelen en ontvang je bovendien vier keer per jaar het afdelingsblad Groenvoer en de maandelijkse digitale nieuwsbrief. Blijf zo op de hoogte van de activiteiten in ons werkgebied: de gemeenten Apeldoorn, Voorst en Epe. Meer informatie en aanmelden via doemee.ivn.nl/woordlid

Tips

- ❖ Neem een plantengidsje mee voor nog meer ontdekkingen in Heemtuin Matenpark
- ❖ Bekijk de panelen bij de Heemtuin, het Matenpark en de Kinderboerderij.
- ❖ Wandel ook eens Ommetje Matenpark
- ❖ Bezoek de Kinderboerderij De Maten, voor (hernieuwde) kennismaking met de dieren en een kopje koffie of thee
- ❖ Fiets de panelenroute langs historisch markante plekken in de wijk De Maten: te downloaden via www.erfgoedapeldoorn.nl. Deze panelen zijn in 2013 geplaatst in het kader van De Atlas van Apeldoorn met een centrale plaats voor de wijk De Maten.

Ommetje Heemtuin Matenpark Landschappen tussen Veluwe en IJssel

Het begin- en eindpunt: ingang Heemtuin Matenpark, nabij de Ferguutgaarde aan het Matenpark

Lengte: circa 600 m

Coördinaten: 52.194939, 5.997505

Toegankelijk: begin april – eind oktober

Iedereen doet het op z'n tijd... een ommetje maken. Lekker een frisse neus halen met (klein)kinderen, de hond of gezellig bijkletsen met kennissen. Wandelen in het groen ontspant en is goed voor lijf en leden. IVN Apeldoorn deelt graag leuke en leerzame natuurweetjes. Loop dit ommetje en ontdek de landschappen tussen Veluwe en IJssel in de Heemtuin Matenpark.

Ommetje Heemtuin Matenpark Landschappen tussen Veluwe en IJssel

Dit ommetje kan onderdeel uitmaken van het Ommetje Matenpark. [Klik hier](#) voor het beginpunt van de wandeling Matenpark. Deze wandeling door de heemtuin is ongeveer 600 m.

De heemtuin is gratis toegankelijk vanaf begin april tot eind oktober afhankelijk van de seizoensinvloeden.

Gedurende de winter is de heemtuin afgesloten en dient dan als rustgebied voor de vogels en zoogdieren van het park. Het klaphek bij het bosgedeelte geeft toegang tot de tuin en voorkomt tevens dat honden naar binnen lopen.

Sla in de heemtuin linksaf en blijf op de open plek langs de bosrand lopen. Hier vind je het landschapstype 'Veluwe'. Direct links zie je een lariks- en rechts een berkenbosje. Rechtdoor loop je via een afbuigend paadje door een gevarieerd dennenbosje met een dichte struiklaag, die spontaan ontstaan is uit ontkiemde zaden die door vogels zijn uitgepoept. Over de 'hogere zandgronden' kom je via een populierenopstand met veel brandnetels links en een gemengd boerengeriefbosje rechts bij een vergezicht over de vijver en het achterliggend vogeleiland.

In het aflopende kleitalud bloeien in het voorjaar massaal lichtgele slanke sleutelbloemen. Rechts ligt een fraaie houtwal met vlierstuiken, vogelkers en eikenhakhout. Hieronder zijn in het voorjaar de paarse dovenetel en daslook te vinden. Behalve het geelbloemige gewone nagelkruid kom je er ook het zeldzame knikkende nagelkruid tegen met de overhangende oudroze bloemetjes. De hazelaars en eiken worden in het najaar vaak bezocht door de eekhoorns, die hier ter plekke hun wintervoorraad eikels en hazelnoten verstoppert. Ook de konijnen trekken zich in het najaar terug in hun familieburcht op de heuvel.

Slanke sleutelbloem

Orchidee

Volg vanaf de bank links 'het kleiige stroomdallandschap' met een rijke grasvegetatie.

Vanaf juni komen tussen het gras veel bloemen tot bloei. Enkele kenmerkende planten zijn de blauwroze beemdooievaarsbek, de paarse en witte smeewortel, de gele grote ratelaar en de gewone berenklaauw, die geen blaren veroorzaakt. Tussen deze opgeschoten weideplanten klimmen de veldlathyrus, ringel- en vogelwikke omhoog. Voordat je bij het dijkje rechts arriveert zie je hier vanaf begin juli een uitbundige bloemenweelde met onder andere wilde marjolein, tijm, St. Jans- en Jacobskruiskruid, rapunzelklokjes, zeepkruid en de lichtgele zwarte toortsen. Met een plantengids in de hand doe je steeds weer nieuwe ontdekkingen.

Jacobskruiskruid

Zwarte toorts en marjolein

Bezoek het schiereiland via het pad tussen het 'laaggelegen moeras met elzenbroekbos' en de meidoornhaag. Een aanrader. Dit diepgelegen natte blauwgraslandje met een rijtje knotwilgen is het oorspronkelijke landschap van De Maten. Vanaf eind mei kun je hier enkele zeldzame inlandse orchideeën bekijken: de witte welriekende nachtorchis, de roze gevlekte orchis, de (on)geflekte rietorchis en de bruingele brede wespenorchis, maar ook het kenmerkende purperen heide- en moeraskartelblad.

Deze opsomming is verre van compleet, want de moerasvegetatie met watermunt en wateraardbei tussen de vele biezensoorten is tot in de herfst kleurrijk te noemen.

In deze summieri beschrijving van de heemtuin is alleen aandacht besteed aan wat er groeit, niet eens aan alles wat er loopt, kruipt en vliegt. De plantenrijkdom trekt veel vlinders en andere insecten aan, waar vervolgens de zangvogels weer van genieten in dit vogelparadijsje.

Wanneer je de tuin via het klaphek naast het brede houten hek verlaat kun je links aanhouden, langs de afrastering, om de route door het Matenpark weer te vervolgen via de heemtuinbrug. Geniet hier van het uitzicht over het vogeleiland en misschien heb je geluk en vliegt de blauwe reiger of ijsvogel voorbij.